

Universitätsbibliothek Paderborn

Res Gestae Illvstrissimo-||rvm Martyrvm, Con-||fessorvm Atqve Sancta-||rvm Virginvm ...

Eorvm Praecipve, Qvae Per|| R. P. L. Surium sex Tomis compraehensae
sunt:|| et nunc restrictis verborum ambagibus ... ad ... D.|| Caesaris
Baronii Chronologiam|| digestae ac in quatuor Tomos distributae

Lippeloo, Zacharias

Coloniae, 1595

VD16 ZV 18288

S. Monicæ matris S. Augustini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-43699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-43699)

sepultus iacet præclara de celo miracula exhi-
bentur, multaque beneficia ijs, qui rebus in aduer-
sitate athletæ auxilium implorant, diuinitus
manant.

VITA S. MONICAE MATRIS S. AV-
GUSTINI. desumpta ex libris Confessionum eiusdem.
Migravit ad Dominum anno 389. secundum fastos
Christi, ætatis sue 56.

T misisti manum tuâ ex alto Domine Deus
& de hac profunda caligine erroris Mani-
chæorum eruisti animâ meam, cum pro me
oraret ad te mater mea, fidelis tua, amplius quam
matres corporea funerâ. Videbat enim illa mor-
tam ex fide & spiritu, quem ex te habebat, &
misisti eam Domine. Exaudisti eam nec despexi-
stis lachrymas eius, cum profluentes rigarent terram
oculis eius, in omni loco orationis eius, & ex-
citant eam. Nam vnde illud somnium, quo eam
vidisti, ut viueret me secum crederet, & habe-
ret eandem mēsam in domo, quod nolle cœ-
cæ, auersans & detestans blasphemias erroris
vidit enim stātem se in quadam regula lineâ,
adiacentem ad se iuuenem splendidum hilarem
parientem sibi, cum illa esset mœrens & mœ-
runt. Qui cum causas quæsisset ab ea mœ-
runt quotidianarumque lachrymarum, docen-
tibus, non discendi gratia, atque illa respon-
dit, quod meam se plāgere, iussisse illum,
quod eam esset atque admonuisse ut attenderet &
ubi esset illa, ibi esse & me. Quod illa ubi
esset, vidit me iuxta se in eadem regula stantem.
Hoc nisi quia erant aures tuæ ad cor eius? O
omnipotens qui sic curas vnumquemque
nostrum,

4. Maij.

Ex Confes-
sione Augu-
stini lib 3.
cap. 11 & 12.

visio S. Mo-
nicæ.

nostrum, tanquam solum cures: & sic omnes
quam singulos. Vnde illud etiam, quod cum
narrasset ipsum visum, & ego ad id trahere
rer, ut illa se potius non desperaret futuram
quod eram: continuo sine aliqua hesitatione,
inquit, non enim mihi dictum est, Vbi ille ibi

S. Angusti-
nus Mani-
chæus.

sed, Vbi tu ibi & ille. Nouem ferme anni
sunt, quibus in illo limo profundi ac tenebris
tatis, cum sæpè surgere conarer, & grauius
rer, volutatus sum: cum tamen illa vidua casta
& sobria, quales amas, iam quidem spe alacris
fletu & gemitu non segnior, non desineret om-
horis orationum suarum de me plangere ad te
trabant in conspectum tuum preces eius, & me
dimittebas adhuc volui & inuolui in illa caligine.

Et dedisti alterum responsum per sacer-
tuum quendam episcopum nutritum in ecclesia
exercitatum in libris tuis. Quem cum illa
rogasset, ut dignaretur mecum colloqui, & cor-
re errores meos, & dedocere me mala ac doctri-
na (faciebat enim hoc si quos forte idoneos
ser) noluit ille, prudenter sane, quantum sciebat
Respondit enim, me adhuc esse indocilem, & non
inflatus essem nouitate hæresis illius, & non
quæstiunculis iam multos imperitos exaspera-
sicut indicauerat ei. Sed sine, inquit, illum
tantum roga pro eo Dominum: ipse legentem
riet, quis ille sit error & quanta impleatur
etiam narravit, se quoque paruulum a sedulo
tre sua datum fuisse Manichæis, & omnes per-
legisse tantum, verum etiam scripturas illorum
rum, sibi que apparuisse, nullo contra dispo-
conuincente, quod esset illa secta fugienda
fugisse. Quæ cum ille dixisset, atque illa

quiescere, sed instaret, magis deprecādo, & vbertim
 fendo, vt me videret & mecum differeret, illo iam
 subitomachans tædio : Vade, inquit, à me, ita viuas :
 tui enim non potest, vt filius istarū lachrymarum
 eras. Quod illa ita se accepisse inter colloquia
 mecum recordabatur, ac si de cælo sonuisset.

*S. Augustin^{us}
 lachrymarū
 filius.*

Egisti etiam mecum Domine, vt mihi persuade-
 rer Romam pergere, & potiùs ibi docere, quod
 docebam Carthagine. Sed quare hinc abirem, & il-
 lum trem, tu sciebas Deus, nec indicabas mihi nec
 matri, quæ me profectum atrociter planxit, & vsq;
 mare sequuta est : sed sefelli eam violenter me
 mentem, vt aut reuocaret, aut mecum pergeret : &
 mihi me amicum nolle deserere, donec vento facto
 nauigaret. Et mentitus sum matri, & illi matri & e-
 ra. Quia & hoc tu dimisisti mihi misericorditer,
 ut me ab aquis maris, plenus execrandis for-
 tibus vique ad aquam gratiæ tuæ, quæ me abluto,
 receretur flumina maternorum oculorum, quibus
 me quotidie tibi rigabat terram sub vultu suo :
 me recusanti sine me redire, vix persuasi, vt
 ego qui proximus nostræ navi erat memoria be-
 ne Cypriani, maneret ea nocte. Sed in ea nocte
 male ego profectus sum : illa autem remansit,
 do & flendo. Et quid à te petebat Deus me-
 nis lachrymis, nisi vt nauigare me non sine-
 sed tu altè consulens & exaudiens cardinem
 mentis eius, non curasti quod tunc petebat, vt
 me faceres, quod semper petebat. Flauit ven-
 te impleuit vela nostra, & littus subtraxit a-
 rations nostris. In quo manè illa insaniebat do-
 r, & quærelis ac gemitu implebat aures tuas,
 mmentes ista : cum & me cupiditatibus me-
 peres ad finiendas ipsas cupiditates, & illius
 carna-

carnale desiderium iusto dolorum flagello vapora-
ret. Amabat enim secum presentiam meam more
matrū sed multis multo amplius, & nesciebat, quā-
tu illi gaudiorum facturus esses de absentia mea.
Nesciebat, ideo flebat & eiulabat, atque illis cruci-
atibus arguebatur rea reliquiarum Eux. cum gemitu
quærens quod cum gemitu pepererat. Et tunc
post accusationem fallaciarum & crudelitatis
conuersa rursus ad deprecandum te pro me, ad
ad solita & ego Romam.

Et ecce excipior ibi flagello aegritudinis con-
rualis & ibam iam ad inferos, portans omnia
quæ commiseram & in te, & in me, & in alios
tā & graua super originalis peccati vinculum
omnes in Adam morimur. Non enim quicquam
rum mihi donaueras in Christo, nec solueras
carne sua inimicitias, quas tecum cōtraxeram
catis meis. Quomodo enim eas solueret in
phantasmatis, quod de illo credideram? Quomodo
go falsa mihi videbatur mors carnis eius, tam
erat animæ meæ: & quā vera erat mors carnis
tam falsa vita animæ meæ, quæ id non credebat
ingrauescentibus febribus iam ibam & perire
Quò enim irem si tunc abirem hinc, nisi in
atque tormenta digna factis meis, in veritate
nis tui? Et illa hoc nesciebat, & tamen pro me
bat absens. Tu autem vbique presens, vbi eram
diebas eam, & vbi eram miserebaris mei, vt re-
rarem salutē corporis mei adhuc insanus con-
erilego. Neque enim desiderabam in illo tam
riculo baptismū tuum, & melior eram puer, quā
dō illum de materna pietate flagitauī, sicut
cordatus atque confessus sum: sed iam in de-
meum creueram, & consilia medicinae tuae

mdebam, qui me non fuisti talem bis mori. Quo
 valere si feriretur cor matris, nūquam sanaretur.
 Non enim facis eloquor quod erga me habebat ani-
 ma, & quanto maiore sollicitudine parturiebat me
 vitu, quam carne pepererat. Non itaque video
 modo sanaretur, si mea talis illa mors transuer-
 beret viscera dilectionis eius. Et vbi essent tantæ
 caritas, & tam crebræ sine intermissione? Nusquam
 ad te. An verò tu Deus misericordiarum sper-
 as cor contritum & humiliatum viduæ castæ ac
 lere, frequentantis elemosynas, obsequentis at-
 teruētis Sanctis tuis, nullum diem prætermit-
 tere oblationem ad altare tuum, non ad vanas fa-
 milias & aniles loquacitates, sed vt te audiret in tuis
 orationibus, & tu illam in suis orationibus? Hu-
 mē tu lachrymas, quibus nō à te aurum & argen-
 tum petebat, nec aliquod mutabile aut volubile
 munus, sed salutem animæ filij sui, tu cuius mune-
 rus erat, contemneres, & repelleres ab auxilio
 tuo. Nequaquam Domine, imò verò aderas & fa-
 ceras ordine, quo prædestinaueras esse faciendum,
 vt tu falleres eam in illis visionibus & respō-
 sionibus, quæ iam commemoravi & quæ non memo-
 raui, quæ illa fideli pectore petebat, & semper orās,
 vt quædam chyrographa tua ingerebat tibi. Dignaris
 enim, quoniam in seculū misericordia tua, eis, qui
 in te debita dimittis, etiā promissionibus tuis
 fieri. Recreasti me ab illa egritudine, & sal-
 uasti me filium ancillæ tuæ, tunc in terram corpo-
 ris in illo carnis
 ram puer, quæ
 auis, sicut iam
 iam in deo
 cinæ tuæ desce-

S. Montes virtutes

Ex lib. 6. CB. fess. cap. 1. 66

Gg Et lu

periculum, per quā transiturū me ab ægritudine ad
 intercurrere acriore periculo quasi per ac-
 citricā medici vocat, certa præsumebat.
 que cum ad memorias Sanctorum sicut in A-
 solebat, pultes & panem & merū attulisset,
 ostiario prohiberetur, vbi hoc episcopum
 cognouit tam piē atq; obedienter amplexa
 mirarer qui tam facillē accusatrix potiūs
 dominis suę, quā disceptatrix illius prohibi-
 se sit. Non enim obsidebat spiritum eius
 eamq; stimular in odiū veri amor vini,
 p̄roq; mares & fœminas, qui ad canticū so-
 nantis, sicut ad potionē aquatā madidi, nauseant.
 illa cum attulisset canistrū cum solēnibus epu-
 gællādis atque largiendis, plus etiam q̄ vnum
 pro suo palato facis sobriē temperatū vnde
 sumeret, non ponebat. Et si multæ es-
 que illo modo videbatur honorāda memoriæ
 idem ipsum vinum q̄ vbiq; poneret, cir-
 cūbat, quo iam non solum aquatissimo, sed etiā
 cum suis presentibus per sorbitiones exi-
 gatur: quia pietatē ibi quærebat nō volu-
 itaq; vbi cōperit à præclaro prædicatore atq;
 pietatis præceptū esse, ista non fieri, nec ab
 sobriē facerēt, ne vlla occasio se ingurgitādi
 ebriosis, & quia illa quasi parentalia super-
 gentiliū essent similima, abstinuit se liben-
 pro canistro plenis terrenis fructib⁹, ple-
 gatoribus votis pectus ad memorias marty-
 didicerat, vt & q̄ posset, daret egentib⁹,
 communicatio Dñici corporis illic celebrare
 passionis imitatione imolati sunt marty-
 videtur mihi Dñe Deus meus, & ita est in
 tuo de hac re cor meum, nō facillē fortassē

Gg 2 de hac

de hac amputanda consuetudine matrem meam
 esse cessuram, si ab alio prohiberetur, quem non
 Ambrosium diligebat quem propter salutem
 maximè diligebat: eam verò ille propter eum
 religiosissimam cōuersationem, qua in bonis opor-
 tam feruens spiritu frequētabat ecclesiam, ut
 pè erumperet, cū me videret in eius predica-
 ne, gratulans mihi, quod talem matrē haberem.
 scis qualem illa me filium, qui dubitabam de
 omnibus, & inueniri posse viā vitæ minimè

Ex lib. 1. de
 Ordine cap.
 11.

Atque interea mater ingressa est, quaerens
 nobis, quid promouissemus. nam & ei quæ-
 ta erat. Cuius & ingressum & rogationē cum
 bi nostro more iussissem: Quid agitis, inquit,
 quid in illis, quos legitis libris, etiam scemina
 quam audiui in hoc genus disputationis
 etas? Cui ego; Non valdè curo, inquam, scem-
 rum imperitorūque iudicia, qui similiter in
 dos libros, atque in salutandos homines
 Non enim cogitant, quales ipsi, sed qualibus
 vestibus sint; quāta pompa rerum fortuna
 fulgeant, &c. Mei autem libri, si quorum
 nus tetigerint, lecto que meo nomine non
 Iste quis est? codicemque proiecerint: sed
 riosi vel nimium studiosi, contempra vilitate
 nis intrare perrexerint: me tecum philosophia
 non molestè ferēt, nec quenquam istorum
 meis literis sermo miscetur, fortasse cōueni-
 Nec deerit, mihi crede, tale hominū genus,
 placeat hoc ipsum, quia mecū philosophia
 si quid hīc aliud aut iucunditatis aut gratia
 uenerit. Nam & sceminae sunt apud veteres
 sophatae & philosophia tua mihi plurimum
 Nam ne quid mater ignores, hoc Græcum

quod philosophia nominatur, Latine amor sapien-
 tiae dicitur. Unde etiam diuinæ Scripturæ, quas ve-
 nementer amplecteris, non omnino philosophos,
 sed philosophos huius mundi euitandos atque irri-
 dos esse præcipiunt. Nam quisquis omnem phi-
 sophiam fugiendam putat, nihil nos vult aliud,
 quam non amare sapientiam. Contemnerem te igitur
 in his literis meis, si sapientiam non amares: non
 te contemnerem, si eam mediocriter amares:
 multo minus, si tantum, quantum me, amares sapi-
 entiam. Nunc cum eam multo plus quam me ipsum
 diligas, & nouerim quantum me diligas, cumque in
 te tantum profeceris, ut iam nec cuiusuis commo-
 ditate, nec ipsius mortis, quod viris doctissimis
 horribilissimum est, horrore deterrearis, quam sum-
 mam philosophiæ arcem omnes esse confitentur, e-
 go me non libenter tibi etiam discipulum dabo?
 Illa cum blandè ac religiosè nunquam me tan-
 tum mentitum esse dixisset, & viderem tam multa
 verba sudisse, ut neque scribenda non essent, &
 in libri modis esset, neque tabulæ reliquæ forent,
 præcæpit quæstionem differri: simul ut meo stoma-
 cho parcerem.

Philoso-
 phia.

Philosophi
 quoniam in
 scripturis
 reiecti.

Annus erat, aut non multo amplius, cum Iustina
 Antiochiana regis pueri mater, hominè tuum Am-
 brosiū persequeretur heresis suæ causa, qua fuerat
 ab Arrianis. Excubabat pia plebs in ecclesia,
 parata cum Episcopo suo, seruo tuo. Ibi ma-
 ter, ancilla tua sollicitudinis & vigiliarum pri-
 mo partes tenens, orationibus viuebat. Nos adhuc
 a calore spiritus tui, excitabamur tamen ci-
 tate attonita atque turbata. Tunc hymni & psal-
 mi canerentur secundum morem Orientalium
 gentium, ne populus mœroris tædio cõtabesceret,

Ex lib. 2.
 Confess.

G g 2 infi.

Inuenta cor-
pora integra
SS. Gervasij
& Protasij.

institutum est, & ex illo in hodiernum retentum
multis iam ac penè omnibus gregibus tuis, & p
cetera orbis imitantibus. Tunc memorato an
tuo per visum aperuisti quo loco laterent mar
rum corpora Protasij & Gervasij, quæ per tota
incorrupta in thesauro secreti tui recondidera
de opportunè promeres ad coercendam rabie
mineam, sed regiam. Cùm enim propalata & p
sa digno cum honore transferrentur ad Ambro
nam basilicam, non solum quos immundi ven
spiritus, confessis ijdem demonibus sanabat
verumetiam quidam plures annos cæcus cunctis
tatiq̃ue notissimus, cùm populi tumultuanti
tæ causam quæsisset atque audisset, exiliu
se ut duceret suum ducem rogauit. Quo peti
impetrauit admitti, vt sudario tangeret: fere
preciosæ in conspectu tuo mortis sanctorum
rum. Quod vbi fecit atque admouit oculum
stium aperti sunt. Indè fama discurrens, inde
tæ feruentes lucentes, indè illius inimicæ
etfi ad credendi sanitatem non applicitus, p
quendi tamen furore compressus est. Gratias
Deus meus. Et tamen tunc cùm ita fragrant
vnguentorum tuorum, non currebamus post
idè plus flebam inter cantica hymnorum tu
olim suspicans tibi, & tandem respirans, quæ
paret aura in domo scæna.

Cæcus sana-
tur ad SS.
Gervasij &
Protasij.

Cap.s.

Qui habitare facis vnanimes in domo, con
sti nobis & Euodiũ iuuenem ex nostro mun
Qui cùm agens in rebus, militaret, prior re
te conuersus est & baptizatus, & relicta mili
culari, accinctus est in tua. Simul eramus, fr
bitabamus placito sancto: quærebamus, quæ
cus nos vtilius haberet seruientes tibi: p
p

...bamus in Aphricam. Et cum ad ostia Tibernia
 ...mus, mater defuncta est. Non prateribo quic-
 ...mihi anima parturit de illa famula tua, quæ
 ...parturivit: & carne, vt in hanc temporalem, &
 ...de, vt in æternam lucem nascerer. Non eius sed
 ...dicam dona in ea: neque enim seipsam fecerat,
 ...educauerat seipsam. Tu creasti eam, nec pater
 ...mater sciebat, qualis ex eis fieret illa. Et erudi-
 ...etiam in timore tuo virga Christi tui, regimen v-
 ...filij tui in domo fideli, bono membro Ecclesiæ
 ...æ. Nec tantam erga suam disciplinam diligentiam
 ...mris prædicabat, quantam famulæ cuiusdam
 ...cepit, quæ patrem eius infantem portauerat
 ...dorso grandiuscularum puellarum paruuli por-
 ...solent. Cuius rei gratia & propter senectam ac
 ...ores optimos in domo Christiana satis à domi-
 ...uorabatur. Vnde etiam curam Dominicarum
 ...rum commissam sibi diligenter gerebat, & erat
 ...is coercendis cum opus esset, sancta seueritate
 ...mens, atque in docendis sobria prudẽtia. Nam
 ...præter illas horas, quibus ad mensam parentum
 ...derantissimè aiebantur, etiam si exardescerent siti,
 ...am bibere sinebant, præcauens consuetudinẽ
 ...am & addens verbũ sanum: Modò aquã bibitis
 ...vinũ in potestate non habetis: tũ autẽ ad ma-
 ...veneritis, factæ dñæ apothecarũ & cellariorũ,
 ...sordebit, sed mos potãdi præualebit. Hac rati-
 ...precipiendi & auctoritatem imperãdi frẽnabat
 ...tate tenerioris ætatis, & ipsam puellarũ sitim
 ...abat ad honestũ modũ vt iam nõ liberet, q̃ nec
 ...eret. Et surrepserat tñ, sicut mihi filio famula
 ...narrabat, surrepserat ei vinolẽtia. Nã cũ de mo-
 ...tionẽ puella sobria iuberetur à parẽtibus de cup-
 ...vini depromere, submissõ poculo, qua desuper

Gg 4 patet,

patet, priusquam in lagunculam funderet merum
 primoribus labris sorbebat exiguum, quia nocere
 terat amplius sensu recusante. Non enim vili
 mulenta cupidine faciebat hoc, sed quibuldam
 perfluentibus ætatis excessibus, qui ludicris
 bus ebulliunt & in puerilibus animis mæori
 dere premi solent. Itaque ad illud modicum
 tidiana modica addēdo, quoniam qui modica
 nit paulatim decidit, in eam consuetudinem
 erat, vt propè iam plenos mero caliculos im
 hauriret. Vbi tunc sagax anus & vehemens illa
 hibitio? Nunquid valebat aliquid aduersus
 morbum, nisi tua medicina, Domine, vigilare
 per nos? Absente patre & matre & nutritore
 præsens qui creasti, qui vocas, qui etiam per
 fitos homines boni aliquid agis ad animarum
 tem, quid tunc egisti Domine Deus meus? Vnde
 rasti? vnde sanasti? Nonne protulisti durum
 cutum ex altera anima conuitium, tanquam
 cinale ferrum, ex occultis prouisionibus tu
 no istu putredinem illam præcidisti? Ancilla
 cum qua solebat accedere ad cuppam, litigante
 domina minore, vt sit, sola cū sola, obiecit
 men amarissima insultatione vocas meribilibus
 Quo illa stimulo percussa respexit ferditaci
 confestimque damnauit atque exiit. Sicut
 dulantes peruertunt, sic inimici litigantes
 corrigunt. Nec tu quod per eos agis, sed quod
 voluerunt retribuis eis.

Nota.

Cap. 9.
 S. Monica vt
 in matrimo
 nio se gesse
 rit

Educata itaque pudicè ac sobriè potius
 subdita parentibus, quam à parentibus tibi
 nis annis nubilis facta est, tradita viro sermo
 luti Domino & sategit eum lucrari tibi, loqu
 illi moribus suis quibus eam pulchram faciebat

gerenter amabilem atque mirabilem viro. Ita au-
 tem tolerauit cubilis iniurias, ut nullam de hac re
 cum marito haberet unquam similitudinem. Expecta-
 bat enim misericordiam tuam super eum, ut in te
 indignus iustificaretur. Erat verò ille sicut beneuo-
 lens præcipuus, ita ira feruidus. Sed nouerat hæc
 non resistere irato viro, non tantum factis sed ne ver-
 bis quidem: iam verò refracto & quieto, cum op-
 portunum videret, ratione facti sui reddebat, si for-
 te ille inconsideratiùs motus fuerat. Denique cum
 irarum multarum, quarum viri mansuetiores erant,
 præcipuum vestigia etiam dehonestata facie gereret,
 inter amica colloquia illæ arguebat maritorum vi-
 tias hæc earum linguam, veluti per iocum graui-
 ter admonens, ex quo illas tabulas, quæ matrimoni-
 o vocantur, recitari audissent, tanquam instrumen-
 ta quibus ancillæ factæ essent, deprecare debuissent:
 tandem memores conditionis, superbire aduersus
 maritos non oportere. Cumque mirarentur illæ,
 nuntiantes quam ferocem coniugem sustineret, nun-
 tiatum fuisse auditum, aut aliquo indicio claruisse
 quod Patricius ceciderit uxorem, aut quod à se in-
 iuriam vel unum diem domestica lite disenserint,
 causam familiariter quarerent, docebat illa in-
 iuriam suam quod supra memoraui. Quæ obser-
 uantia expertæ gratulabantur: quæ non observa-
 ta, subiectæ vexabantur. Socrum etiam suam pri-
 uatam, sic vicit obsequijs perseverans tolerantia &
 moderata, ut illa vtrò filio suo medias linguas
 malarum præderet, quibus inter se & nunc pax
 domestica turbabatur, expereret; vindictam. Ita
 posteaquam ille & matri obtemperans, & curans
 matris disciplinam, concordie suorum consulens,

proditas ad prodētis arbitrium verberibus coēctis
 it, promisit illa talia de se præmia sperare debere
 quæcūq; de sua nuru sibi, quò placeret, mali aliqui
 loqueretur: nullaq; iam audente memorabili inter
 se beneuolētiae suauitate vixerunt. Hoc quoque
 bono mancipio tuo, in cuius utero me creasti, Deus
 meus, munus grāde donaueras, quòd inter discor-

Intes discor-
 des vt pacē
 solita sit cō-
 ciliare.

Patritius S.
 Monicæ o-
 pera credit
 in Christū.

tes atq; discordes quasi libet animas, vbi poterat
 se præbebat pacificam, vt cum ab vtraque multa
 inuicem audiret amarissima, qualia solet eru-
 turgens atque indigesta discordia, quando præter
 amicæ de absentis inimica per acida colloquia
 delitas exhalatur odiorum, nihil tamē alteri
 tera proderet, nisi quòd ad eas reconciliandas
 ret. Denique etiam virū suum iam in extremis
 temporali eius, lucrata est tibi, nec in eo iam
 planxit, quod in mundum fideli tolerauerat. En-
 nim serua seruorum tuorū. Quisquis enim
 nouerat eam, multum in ea laudabat, & honorabat
 & diligebat te: quia sentiebat præsentiam tuam
 corde eius, sanctæ cōuersationis fructibus testis
 Fuerat enim vnus viri vxor, mutuum vicem pro
 tibus reddiderat, domum suam pie tractauerat
 operibus bonis testimoniū habebat. Nutriens
 os toties eos parturiens, quoties abs te deuce
 nebas. Postremò nobis Domine omnibus, per
 munere tuo finis loqui seruis tuis, qui ante dicitur
 onem eius in te iam cōsociati viuebamur, per
 gratia baptismi tui, ita curā gessit, quasi o-
 set: ita seruiuit, quasi ab omnibus genita fuisset.

Cap. 10.

Imminente autem die, quo ex hac vita ex-
 tura quem diem tu noueras, ignorātibus nobis
 uenerat, vt credo, procurante te occultis tuis
 dis, vt ego & ipsa soli staremus incumbere

quandam fenestram, vnde ortus intrā domum, quæ
 nos habebat, prospectabatur, illic apud ostia Tibe-
 rina, vbi remoti à turbis, post longi itineris laborē,
 iustaurabamus nos nauigationi. Colloquebamur
 ego soli valdē dulciter, & præterita obliuiscētes,
 in ea, quæ antē sunt, extenti, quærebamus inter nos
 quod præsentem veritatem, quo tu es, qualis futura
 esset vita æterna Sanctorum, quam nec oculus vidit,
 nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit. Sed
 habebamus ore cordis in superna fluēta fontis tui,
 fontis vitæ, qui est apud te, vt indē pro captu nostro
 asperis, quo quo modo rem tantā cogitaremus. Cū
 tunc ad eum finem sermo perduceretur, vt carnaliū
 sensuum delectatio quātalibet, in quantalibet luce
 ætherea præ illius vitæ iucunditate non compara-
 re, sed ne cōmemoratione quidem digna videre-
 tur erigentes nos ardētiorē effectū in idipsum, per-
 uoluimus gradatim cuncta corporalia, ipsum
 vnde Sol & Luna & stellæ lucēt sup terrā, &c.
 habebamus talia, etsi nō isto modo & his verbis, ta-
 lium Dñe, tu scis, quod illo die, cū talia loquere-
 mur, & mundus iste nobis inter verba vilesceret cū
 delectationibus suis, tūc ait illa: Fili, quan-
 tum ad me attinet, nulla re iā delector in hac vita.
 quid hinc faciā adhuc, & cur hinc sim nescio iam cō-
 cepta spe huius seculi. Vnū erat propter q̄ in hac
 vita aliquantulū inorari cupiebā, vt te Catholicū
 tantū viderē, priusquā morerer: cum latius
 tibi Deus meus præstitit, vt te contempta etiā
 gloria terrena, seruū eius videā. Quid hinc facio?
 Ad hæc ei quid responderim non satis recolo. **Cap. ix.**
 Inter hæc vix intrā quinque dies, aut nō multo am-
 plius decubuit febribus. Et cū ægrotaret, quodam
 defectū animæ passā est & paululū subtrahē
 à præ-

à præsentibus nos concurrimus, sed citò reddita est
 sensui, & adspexit adstantes me & fratrem meum &
 ait nobis quasi querenti similis: Vbi eram? Deinde
 nos intuens mœ: ore attonitos: Ponetis hic, inquit,
 matrem vestram? Ego silebam & fletum fregebam.
 Frater autem meus quiddam locutus est, quo ego
 non peregrè, sed in patria defungi tanquam feliciter
 optaret. Quo audito, illa vultu anxio reuerberans
 eum oculis, quòd talia saperet, atque indè me intue-
 ens: Vide, ait, quid dicit. Et mox ambobus: Ponit
 inquit, hoc corpus vbicunque: nihil vos eius con-
 conturber. Tantum illud vos rogo, vt ad Domini
 tare meminertis mei, vbi fueritis. Cum quædam
 sententiam verbis, quibus poterat explicasset, pro-
 ticuit, & ingrauescente morbo, exercebatur. Ego
 verò cogitans dona tua Deus meus inuisibilis, quæ
 immittis in corda fidelium tuorum, & prouentum
 indè fruges admirabiles, gaudebam & gratias age-
 bam tibi, recolens quòd noueram quanta cura sem-
 per æstuaſſet de sepulcro, quod sibi prouideret
 prouiderat iuxta corpus viri sui. Quia enim vobis
 concorditer vixerant, id etiam volebat, vt est
 mus humanus minùs capax diuinorum, adiungere
 illam felicitatem, & commemorari ab hominibus
 concessum sibi esse post transmarinam peregrina-
 onem vt coniuncta terra amborum coniugum me-
 rà tegeretur. Quando autem ista inanitas ple-
 dine bonitatis tuæ cœperat in eius corde non
 nesciebam & lætabar admirans quòd sic mihi
 paruisset: quanquam & illo sermone nostro ad-
 nestram, cum dixit: Iam quid hic facio? non
 ruit desiderare in patria mori. Audiui etiam
 quòd iam, cum Ostijs essemus, cum quibusdam
 sis meis materna fiducia colloquebatur quod
 deus

Memoria
 defunctorum
 in Misa.

le contemptu vitæ huius & bono mortis, vbi ipse
 non aderam : illisque stupentibus virtutem fœmi-
 nam, quam tu dederas ei, quærentibusque vtrum non
 terredaret tam longè à sua ciuitate corpus relin-
 quere: Nihil, inquit, longè est Deo : neque timendū
 est, ne ille non agnoscat in fine seculi, vndè me resu-
 sciret. Ergò die nono ægritudinis suæ, quinquagesi-
 mo & sexto anno ætatis suæ, trigesimo & tertio æ-
 tatis meæ, anima illa religiosa & pia corpore solu-
 ta est.

Obitus S.
 Monicæ.

Premebam oculos eius, & confluebat in præcor-
 dia mea mœstitudo ingens, & transfluebat in la-
 chrymas, ibidemque oculi mei violento animi im-
 perio resorbent fontē suum vsque ad siccitatem,
 in tali luctamine valdè malè mihi erat. Tum ve-
 ni vbi efflauit extremū spiritum, puer Adeodatus
 exclamauit in planctū, atque ab omnibus nobis co-
 rruis tacuit. Hoc modo etiam meum quiddā pue-
 rile, quod labebatur in fletu, iuuenili voce cordis
 tacebat & tacebat. Neque enim decere arbi-
 trabamur funus illud questibus lachrymosis gemi-
 busque celebrare: quia his plerunque solet deplora-
 ri quædam miseria morientium, aut quasi omni-
 bus extinctio. At illa nec misere moriebatur, nec
 extinctio moriebatur. Hoc & documentis morū eius
 & fide non ficta, rationibusque certis tenebamus.

VITA S. IOHANNIS DAMASCENI.
 Vita qua est à Iohanne Patriarcha Hierosolymita-
 no conscripta. Floruit Damascenus sub Leone Isau-
 rice, & non sub Theodosio Seniore, quemadmodum
 Volaterranus, Vincentius Valuacensis, & D. Antonius
 existimant. quod planè refutatur, non solum
 Ioannis